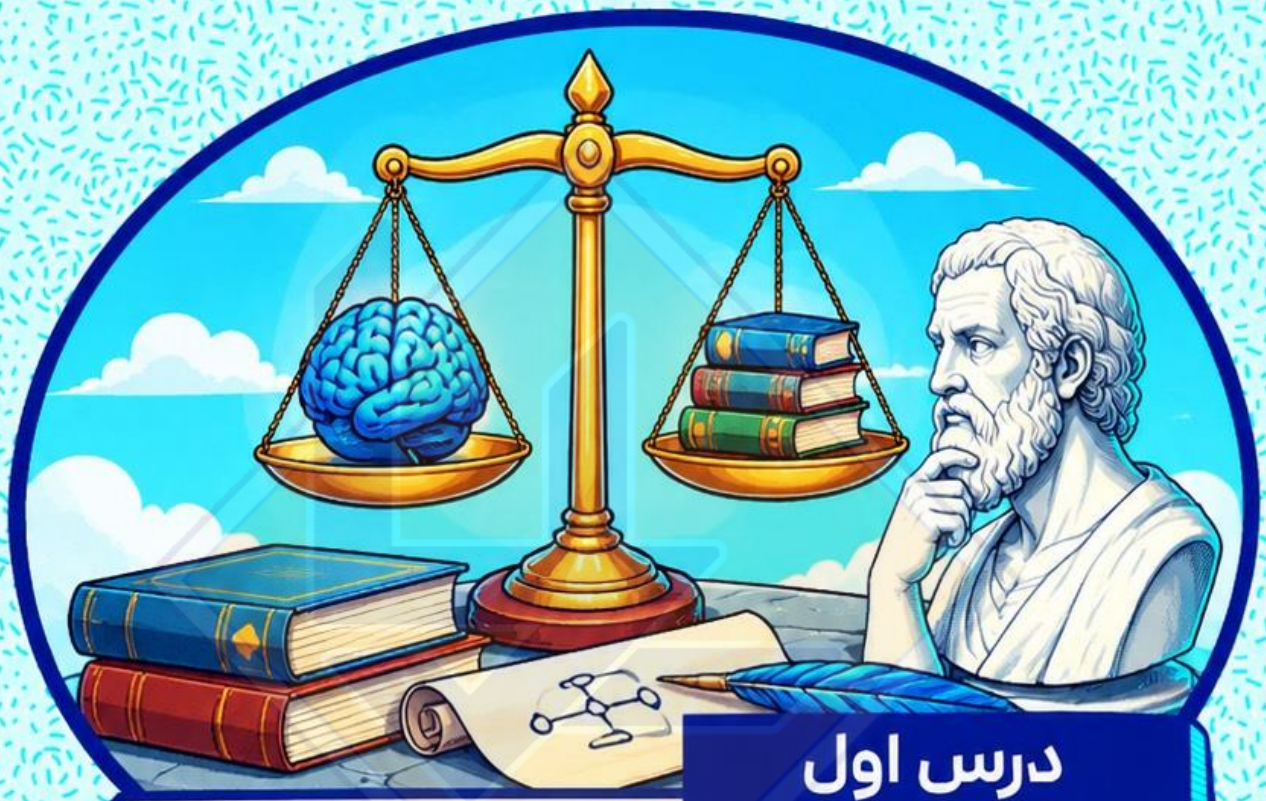

تحصیل باما

درس اول

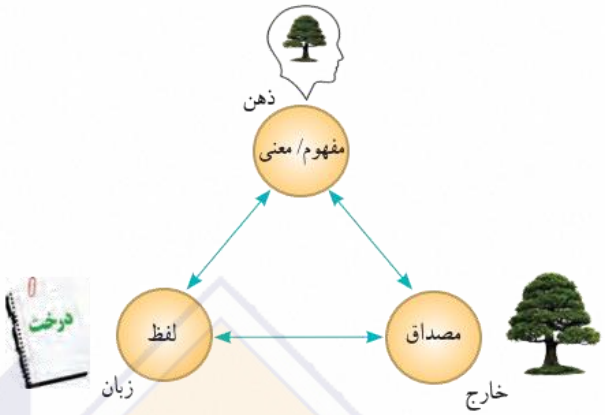
منطق، ترازوی اندیشه

گفتار با بیان و انتقال افکار به دیگران به واسطه ارتباط سه حیطه حاصل می شود :

ذهن : جایی که معنا و مفهوم یا تصور در آن قرار دارد.

زبان : حیطه ای که مفاهیم ذهنی به واسطه ی الفاظ بیان می گردند.

عالم خارج : حیطه ای که مصداق و نمونه ی واقعی مفاهیم و تصورات در آن یافت می شود.

حیطه ی زبان و ذهن : لفظ و معنا

حیطه ی ذهن و عالم خارج : مفهوم و مصداق

خطای در الفاظ و معنای آن ها ، می تواند باعث خطا در اندیشیدن (تعریف و استدلال) شود ؛ به همین دلیل علم منطق توجه خاصی به زبان دارد اما نه از منظر دستور زبانی و قواعد صرفی و نحوی بلکه تنها به اصول کلی در زبان می پردازد.

- **هدف** علم منطق : جلوگیری از خطای اندیشه
- **تاکید** منطق : آموزش شیوه درست اندیشیدن
- **خطای اندیشه = مغالطه = سفسطه**

- مغالطات انواع گوناگون و بی شماری دارند که ممکن است عمدی یا غیرعمدی باشند
- ذهن انسان به صورت طبیعی بر اساس قواعدی می اندیشد و بدون دانستن نام های این قواعد، آنها را در زندگی خود به کار می برد.
- مغالطه همان خارج شدن تفکر از فرایند طبیعی اندیشیدن است که ممکن است برای هر انسانی رخ بدهد
- منطق‌دانان این قواعد را کشف کرده اند و به صورت علم منطق در اختیار ما قرار داده اند.
- ذهن همواره در معرض لغزش قرار دارد و معمولاً در استدلال های پیچیده یا تعریف دقیق اصطلاحات خاص، دچار اشتباه می شود.
- دانستن منطق باعث می‌شود سریع‌تر و دقیق‌تر مغالطات را شناسایی کنیم
- در صورت درست به کار گرفتن قواعد منطق ، می توان از خطای فکری مصون ماند

منطق‌دانان چگونه راه های جلوگیری از خطای اندیشه را به ما نشان می دهند ؟

- توضیح قواعد حاکم بر ذهن
- بیان روش های جلوگیری از مغالطات
- آموزش درست اندیشیدن

- تحلیل و صورت بندی مغالطات رایج و غیر رایج به منظور پیشگیری از لغزش های ذهنی
- بازشناسی و مدون سازی قواعد عام اندیشیدن صحیح و تمایز آن ها از قواعد جزئی علوم خاص
- دسته بندی و طبقه بندی انواع خطاهای استدلالی و طراحی معیارهایی برای تشخیص آن ها از یکدیگر

ویژگی های علم منطق :

- اختراع نشده بلکه کشف و دسته بندی شده است
- منطق علمی کاربردی است که تبحر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد
- دانش منطق ، ابزاری در خدمت سایر علوم و دانش هاست و خود حقیقتی را بیان نمی کند
- منطق به سوالات علوم پاسخ نمی‌دهد و در محتوای آنان را تامین نمی‌کند بلکه تنها شیوه تفکر صحیح را آموزش می‌دهد

تشبیهات به کار رفته در درس :

مغالطه در منطق ← همچون ← بیماری در پزشکی (از دچار شدن به آن برحذر بود)

منطق ← همچون ← علم پزشکی (پیشگیری و درمان بیماری)

آموختن منطق ← همچون ← آموختن دوچرخه سواری (نیازمند تمرین عملی است ، نه دانستن نظری)

منطق ← همچون ← سیستم کنترلی خودرو (ابزاری در خدمت سایر علوم) ، در برابر مشکلات هشدار می دهد

منطق ← همچون ← شاقول بنّایی (ابزاری در خدمت سایر علوم) پدیدآمدن بنای فکری مستحکم

اقسام علم ، آگاهی و دانش : تصور و تصدیق

تصور

آگاهی و ادراک ما نسبت به مفاهیم (جمله بدون فعل **ربط**) ، هرآنچه در ذهن قابل تجسم است.

تصور = مفهوم = معنا = صورت ذهنی

مانند : دیوار ، گل ، کرج ، اسب ، پسر با ادب ، مردی را که دیروز دیدم ، لباسی که دوستش داشتم و...

* تصور می تواند یک کلمه یا مجموعه ای از کلمات باشد که به یک تصور اشاره می کند.

تصدیق

عبارتی که تصوری را به تصوری دیگر نسبت می دهد یا از آن سلب می کند **(جمله با فعل ربط)**

مانند : هوا آلوده است ، علی خوشحال است ، یک خودکار خریدم و...

* تصدیق ، جمله ایست با فعل ربطی ، که در آن حکم و قضاوت وجود دارد یعنی اوصافی که به مفاهیم نسبت داده می شود یا از آن ها سلب می شود ، قابلیت صدق و کذب دارد (یا درست است یا غلط)

تصدیق **حداقل** داری سه تصور است

تصدیق = جمله خبری = قضیه

جمله خبری کامل معنادار که قابلیت صدق و کذب

تحصیل باما

روش تشخیص تصور از تصدیق :

تصورات اگر مجموعه ای از کلمات باشند ، شبیه یک جمله **ناتمام** هستند ؛ ولی تصدیق ها یک جمله **کامل** اند.

در خصوص تصورات صدق و کذب بی معنی است اما تصدیقات می توانند درست یا غلط باشند.

از تصدیق می شود پرسید ((چرا)) اما از تصور می شود پرسید ((چیست))

اقسام تفکر : تعریف و استدلال (دو حیطهٔ اصلی منطق)

تعریف

درک چیستی یک تصور مجهول با استفاده از چند تصور معلوم (پاسخ به سوال چیستی)

مثال : مثلث چیست ؟ شکل سه ضلعی

انسان چیست ؟ حیوان ناطق

استدلال

درک چرایی یک تصدیق مجهول با استفاده از چند تصدیق معلوم (پاسخ به سوال چرایی)

مثال : من نمی توانم رانندگی کنم. چرا ؟

اگر گواهینامه نداشته باشی نمی توانی رانندگی کنی

تو گواهینامه نداری

پس تو نمی توانی رانندگی کنی

تحصیل باما

تست

۱- کدام گزینه پاسخ مناسب تری به سوال زیر می دهد ؟ (آزمون قلمچی)

«چرا انسان ها در سراسر زندگی به دانش منطق نیاز دارند؟»

۱) با تسلط بر دانش منطق می توانیم در اقناع دیگران موفق تر باشیم

۲) با تسلط بر منطق و به کار بستن مهارت‌های حاصله از دانش منطق ، تصمیمات درست تری خواهیم گرفت

۳) چون منطق قواعد ذهن و شیوهٔ کارکرد آن را توصیف می کند

۴) چون با کاربرد منطق و تسلط بر آن می توان از همهٔ خطاهای ذهنی دور ماند

۲- برای روشن ساختن عبارت مطرح شده در کدام گزینه از تعریف استفاده می شود ؟ (آزمون قلمچی)

۱) که تواند که دهد میوهٔ الوان از چوب ؟

۲) من چه در پای تو ریزم که پسند تو بود ؟

۳) عاقلان را اشاره ای کافی است

۴) به چین زلف چو شام تو مایل است دلم

۳- کدام عبارت درست است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) آموزش علم منطق موجب گسترش معلومات انسان ، اعم از تصوری و تصدیقی ، نمی شود

۲) علم منطق جز خودش محتوای هیچ علمی را بررسی نمی کند ، حتی فلسفه

۳) کاربرد طبیعی قواعد تفکر توسط ذهنِ انسان ، او را از دانستن نام آن قواعد بی نیاز کرده است

۴) ارزیابی اندیشه های فلسفی تنها کاربرد علم منطق در علوم مختلف است

۴- کدام گزاره دربارهٔ علم منطق و دو بخش اصلی آن درست است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) منطق تعریف اصطلاحات علوم مختلف را به شیوهٔ درست بیان می کند

۲) در تعریف ، به کمک تصورات مجهول به تصور معلوم دست می یابیم

۳) دانش منطق بر اساس نوع آگاهی های ذهن و فرایند اندیشه به دو حیطه تقسیم می شود

۴) هر تصوری که دربارهٔ جهان پیرامون مان داریم ، به واسطهٔ یک تعریف معلوم شده است

۵- برای معلوم ساختن کدام مورد تعریف به کار می رود ؟ (آزمون قلمچی)

۱) انسان در هر چیزی که مشاهده می کند دو جنبه می یابد

۲) ماتریالیست ها و کانت به نفس غیرمادی انسان اعتقاد ندارند

۳) امیرعلی دیروز از رفتار عجیب خواهرش بسیار متعجب شد

۴) ملاصدرا که در زمانه اش تنها بود و کسی او را باور نداشت

۶- کداک گزینه با توجه به مباحث تصور و تصدیق درست است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) «وجود داشتن اژدها در گذشته» تصدیق است ؛ چون قابلیت کذب دارد

۲) «واقعی بودن جادو» تصور است ؛ چون به ذهن آوردن آن منوط به واقعیت داشتن آن است

۳) «درک ما از جهان مردگان» تصور است ؛ چون حکمی در آن داریم

۴) «انقراض دایناسورها بر اثر شهاب باران» تصور است ؛ چون چیزی را به چیزی نسبت نمی دهیم

۷- کدام گزینه دربارهٔ منطق صحیح نمی‌باشد ؟ (آزمون قلمچی)

۱) منطق ، دانشی ابزاری است که در خدمت سایر علوم می‌باشد

۲) منطق ، مانند شاقول بنّایی است که به کارگیری آن باعث به وجود آمدن بنای فکری مستحکمی می‌شود

۳) منطق ، علمی کاربردی است که نیازمند تمرین و ممارست است و منطق باید به صورت عملی فراگرفته شود

۴) منطق، علمی‌کاربردی به همراه دستورالعمل‌های نظری است که با دانستن این دستورالعمل‌ها فرد سریع و دقیق عوامل مغالطه را می‌شناسد

۸- کدام عبارت دربارهٔ «ماهیت و کارکرد دانش منطق» نادرست است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) قواعد منطق زاییدهٔ ذهن منطق‌دانان نیست، بلکه اصولی استخراج شده و مبتنی بر ساختار طبیعی اندیشهٔ انسان است

۲) دانش منطق جنبه‌ای کاربردی و مهارت‌محور دارد؛ از این رو آموختن دستورالعمل‌های نظری در روند یادگیری آن نقشی ندارد

۳) همان‌گونه که دانستن قوانین رانندگی مانع تصادف نمی‌شود، فراگیری قواعد نظری منطق نیز به تنهایی مانع خطای ذهن نیست

۴) تشبیه مغالطه به بیماری نشان می‌دهد که منطق علاوه بر جنبهٔ ایجابی، باید به دسته‌بندی و شناسایی عوامل لغزش ذهن نیز بپردازد

۹- کدام عبارت دربارهٔ منطق درست نیست ؟ (سراسری۹۲)

۱) همهٔ علوم ، در استدلال های خود ، قواعد آن را به کار می گیرند

۲) در هیچ دانشی جز خودش ، ابزار رسیدن به محتوای جدید نیست

۳) رسیدن به دانش های تازه بدون کاربرد طبیعی آن ممکن نیست

۴) دانشی است که قادر به ارزیابی صورت اندیشه است

۱۰- کدام عبارت دربارهٔ استدلال درست است ؟ (سراسری ۹۵)

۱) باید از معلومات گذشته استفاده شود

۲) پاسخ به هر سوالی را می توان با آن داد

۳) تابع قوانین خاصی است که در منطق وضع شده است

۴) همیشه مقدمات آن با استدلال های قبلی ثابت شده اند

۱۱- کدام عبارت دربارهٔ دانش منطق درست است ؟ (سراسری ۹۸)

۱) چیستی ذهن را مورد بررسی قرار می دهد
۲) ناچار است مواد خود را از سایر دانش ها بگیرد
۳) قواعد آن به تدریج توسط منطق دانان طراحی شده است
۴) چگونگی و ماهیت شناخت های انسان را توضیح می دهد

۱۲- کدام عبارت درست است ؟ (سراسری۹۹ خارج)

۱) در تعریف ، به کمک تصورات مجهول به تصور معلوم دست می یابیم.

۲) استفاده از منطق ، در همهٔ علوم و فعالیت های ذهنی بشر گریزناپذیر است.

۳) برخی از دانش ها مانند ریاضیات ، ابزار منطق اند و به دقت ذهنی کمک می کنند.

۴) در تصور ما از یک درخت واقعی ، یکی از ویژگی های مفهوم ، «وجود داشتن» است.

۱۳- کدام عبارت درست است ؟ (سراسری ۹۹)

۱) موضوع دانش منطق بر اساس نوع آگاهی های ذهن ، به حیطه های مختلف تقسیم می شود

۲) آموزش و ممارست در فن منطق ، باعث پرورش قوهٔ خلاقیت و توسعه دانش انسان می شود

۳) منطق مانند سیستم های کنترلی خودرو است که آسیب های موتور را نشان داده و باعث حرکت آن می شود

۴) در تصوری مانند درخت که امری واقعی است ، «وجود داشتن» یک ویژگی است که در ضمن تصور موجود است

۱۴- کدام مورد ، عبارت درستی را در مورد تعریف بیان می کند ؟ (سراسری ۱۴۰۱ دی)

۱) تعریف ، نوعی تفکر است که اگر انسان توانایی آن را نداشت ، هیچ تصوری را نمی شناخت

۲) وقتی اوصافی را به یک مفهوم نسبت می دهیم یا از آن سلب می کنیم ، در حقیقت آن را تعریف کرده ایم

۳) در برخی از انواع تعریف ، مفهوم را از نظر اجزاء سازنده اش در نظر می گیریم و آن را به دو جزء عام و خاص تحلیل می کنیم .

۴) برای تعریف یک تصور ، چند تصور معلوم را به یک تصور مجهول نسبت می دهیم و آن را در قالب یک تصدیق بیان می کنیم

۱۵- کدام عبارت تعریف محسوب می شود ؟ (سراسری ۱۴۰۲)

۱) دانش منطق ، زمینه ساز دستیابی به مهارت تفکر فلسفی است

۲) استفاده از تصدیق های معلوم برای کشف تصدیق مجهول

۳) با استفاده از وسایل نقلیه عمومی باعث کاهش آلودگی هوا شوید

۴) قواعد تعریف درست را می آموزیم تا احتمال خطا در اندیشه را کاهش دهیم

۱۶- برای معلوم ساختن کدام مورد ، تعریف به کار می رود ؟ (سراسری۱۴۰۲ خارج)

۱) علم و دانش بشری به دو قسم تصور و تصدیق تقسیم می شود

۲) برخی فیلسوفان غربی به وجود نفس غیرمادی اعتقاد ندارند

۳) مکاتب مهم فلسفی که در جهان اسلام مطرح شده اند

۴) انسان در این جهان جاودانه نیست

۱۷- کدام عبارت دربارهٔ دانش منطق ، مناسب تر است ؟ (سراسری۱۴۰۳ تیر)

۱) نوعی توجه به فرایند اندیشه ، شناخت آن و آسیب های آن است.

۲) قواعدی ذهنی است که ارسطو آن ها را دسته بندی کرده و گسترش داد.

۳) دانستن آن ها برای انسان لازم است تا بتواند بیماری های ذهن خود را درمان کند.

۴) آموختن آن باعث می شود که تعریف هایمان دقیق و استدلال هایمان پیچیده باشد.

۱۸- کدام عبارت دربارهٔ دانش منطق ، درست است ؟ (سراسری ۱۴۰۳ خارج)

۱) بدون تمرین و ممارست در آن ، تشخیص خطا امکان پذیر نیست.

۲) علمی است که حقایق را در مورد توانایی های ذهن بیان می کند.

۳) کار اصلی آن ، بیان انواع بیماری های ذهنی ناشی از خطا است

۴) وسیله ای است که به سلامت فرایند استنتاج کمک می کند

۱۹- کدام مورد از فواید بی واسطهٔ به کارگیری دانش منطق شمرده نمی شود ؟ (سراسری۱۴۰۴ اردیبهشت)

۱) اصلاح مبانی تفکر
۲) انسجام ساختار اندیشه
۳) تشخیص مراحل استدلال
۴) افزایش توان مواجهه با خطا

۲۰- کدام عبارت به حیطهٔ متفاوتی از حیطه‌های دانش مربوط می‌شود ؟ (سراسری ۴۰۵)

۱) گر نپسندی به از آنت دهند
۲) خدا کند ببیند جمال یار مرا
۳) اکنون که به چارده رسیدی
۴) روزی که کند دوست قبولم به غلامی

تحصیل باما

درس دوم

لفظ و معنا

مغالطه اشتراک لفظ :

در هر زبان گاه چند معنای متعدد به کمک یک لفظ واحد بیان می شود ؛ اگر معنای مورد نظر به واسطه ی شباهت ظاهری الفاظ اشتباه برداشت شود ، دچار مغالطه ی ((اشتراک لفظ)) می شویم.

*** مشترک لفظی در هر سه نوع کلمه ؛ یعنی اسم ، فعل و حرف وجود دارد**

اسم :

شیر جنگل / شیر خوراکی — لب (عضو بدن) / لب (کناره) — شانه (عضو بدن) / شانه (وسیلهٔ مو)

دست (عضو بدن) / دست (یک دور) — ماه تیر / تیر و کمان — زبان (عضو بدن) / زبان (فارسی)

سیر (عدم گشنگی) / (میوه سیر) — مهر (محبت) / (ماه هفتم) — دوش (شب گذشته) / (وسیله حمام)

فعل :

گشت : شد / جست و جو کردن — **داد** : عدل / فریاد / تحویل

توانستن : مهارت / اجازه / قوّت — **گرفت** : به دست آورد / مبتلا شد / ثبت کرد

زد : کوبید / به ثمر رساند / بیان کرد — **برداشت** : بلند کردن / از حساب خارج کردن / تلقی کردن

حرف : مانند (با) و (تا)

علی **با** اتوبوس به سفر رفت / به وسیله

علی **با** حسام به سفر رفت / همراه با

تا من نگفتم حرکت نکن / شرط

تا شب بهت خبر می دهم / فاصله زمانی

تا نوک قله خواهیم رفت / فاصله مکانی

مغالطه نگارشی کلمات :

در صورت عدم رعایت املای درست کلمات ، حرکت گذاری واژگان شبیه به هم و علائم سجاوندی در نگارش کلمات ؛ احتمال بروز مغالطه ی ((نگارشی کلمات)) وجود دارد.

املای درست :

غالب / قالب — صفر / سفر — عرض / ارز — ثواب / صواب — آج / عاج — اثاث / اساس

حیات / حیاط — خار / خوار — حق / هَق — سَد / صَد — ثواب / صواب

حرکت گذاری :

مِهر / مُهر　　مِلک / مُلک / مَلِک　　چِک / چَک　　قَسَم / قِسم　　سِیر / سیر

نِشَسته / نَشُسته　　کِشتی / کُشتی　　سَحَر / سِحر　　سُم / سَم

علائم سجاوندی :

- علی بیدار است ؟ / علی بیدار است.

- استاد آمد. / استاد آمد ؟ / استاد آمد !

- ماشین دزدیده شده توسط سعید ، پیدا شد / ماشین دزدیده شده ، توسط سعید پیدا شد

- خانواده احمد برای خرید لوازم خانگی از قم ، به شهر ما آمده اند
  خانواده احمد برای خرید لوازم خانگی ، از قم به شهر ما آمده اند

- بخشش ، لازم نیست اعدامش کنید / بخشش لازم نیست ، اعدامش کنید

نحوه ی دلالت لفظ بر معنا در جملات :

دلالت به معنای حکایت گری و راهنمایی است و مراد از دلالت یک لفظ بر معنا آن است که ذهن انسان با شنیدن آن لفظ به چه معنایی منتقل می شود.

انواع دلالت :

۱- مطابقی : زمانی که معنای کامل و اصلی لفظ مورد نظر است.

خانه ام را فروختم / کتابم را گم کردم / یک جفت کتانی خریدم / علی از مدرسه خارج شد

۲- تضمنی : زمانی که بخشی از معنای اصلی لفظ مورد نظر است.

آخر هفته خانه ام رنگ خواهم کرد / صندلی شکست / ماشینم در راه خراب شد

۳- التزامی : زمانی که لفظ بر معنای خارج از معنای اصلی ولی ملازم و همراه با آن دلالت می کند.
کنایه و استعاره نمونه ای از همین دلالت است

خانه ام را دزد برد / علی شیر است / دندان رو جگر بذار / دست به عصا باش / پیرم کردی

مغالطه توسل به معنای ظاهری :

به کار بردن دلالت های تضمنی یا التزامی به جای دلالت مطابقی و بر عکس ، منجر به مغالطه ی ((توسل به معنای ظاهری)) می شود.

مثال :

+ گفته بودی بعد از ظهر بریم بیرون ؛ الان ساعت ۱۰ شب است

- خب بعد از ظهره دیگه

مثال :

+ رفتیم کافه من حساب می کنم

- بیا اینم صورت حساب

+ خب سهم هر کدوممون رو محاسبه کردم

- ☹

مغالطه ابهام در مرجع ضمیر :

مغالطهٔ ابهام در عبارت می تواند به ۲ دلیل باشد :

۱) ابهام در مرجع ضمیر :

- علی تا احمد را دید کلاهش را به او داد

- همراه پیرزن ویلچرش را حرکت داد

- او گفت این کتاب من است

۲) دو پهلو بودن عبارت :

مشخص نبودن نقش دستوری کلمه

_ از راهنمایی شما خوش حالم (شما منو راهنمایی کردید یا من شما را ؟)

_ از آموزش شما مفتخرم (به شما آموزش داده‌ام یا شما من را آموزش داده‌اید ؟)

مشخص نبودن بخش محذوف جمله

میل دارید با ما شام بخورید ؟ نه میل ندارم (به شام یا با ما خوردن شام ؟)

جملات منفی که بعد از آن ها تشبیه می آید

من مثل تو صبور نیستم (تو صبور هستی یا نیستی؟)

او مثل ما سخت‌کوش نیست (ما سخت‌کوشیم و او نیست یا به اندازه ما نیست؟)

۲۱- در کدام مورد احتمال مغالطهٔ ابهام در مرجع ضمیر وجود دارد ؟ (آزمون قلمچی)

۱) علی و زهرا با هم ازدواج کردند
۲) خواهر فاطمه دختر خوبی است
۳) پرستار پیرمرد ، لباسش را مرتب کرد و او را سوار اتومبیل نمود
۴) علی گفت :«من باید به دانشگاه بروم»

۲۲- کدام یک از گزینه های زیر می تواند منجر به مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری شود ؟ (آزمون قلمچی)

۱) علی ماشین خریده است
۲) مدیر مدرسهٔ ما کم سن و سال است
۳) مدرسه اجازه به تحصیل من داد
۴) او اندازهٔ گاوی بزرگ شده است

۲۳- در کدام مورد ، هر سه نوع دلالت لفظ بر معنا به کار رفته است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) باید از زندگی دست شست / محمدعلی شاه مجلس را به توپ بست / دیروز ماشین علی خراب شد

۲) علی مثل شیر شجاع است / اداره با خاطیان پرونده برخورد کرد / کشور ایران دارای آب و هوای خشک است

۳) دیوار خانه فرو ریخت / کتاب منطق گم شده است / کف دستم را بو نکرده بودم

۴) مدیر مدرسه زنگ زد / سقراط در شهرش یه پاکدستی شهره بود / شیر سلطان جنگل است

۲۴- در مقابل کدام گزینه ، مغالطه ای که ممکن است رخ دهد به درستی نیامده است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) علی به دوستش گفت کتابش منتشر شده است (ابهام در مرجع ضمیر)

۲) چهارمین و آخرین فصل کتاب فلسفه را نخوانده بودم (اشتراک لفظ)

۳) استاد ما امروز صبح سر کلاس ، شعر فردوسی را حماسی خواند (اشتراک لفظ)

۴) اگر با امیر توی یک قطار بودی پول او را بده – اگر همراهم بود چشم (توسل به معنای ظاهری)

۲۵- در کدام گزینه نوع مغالطهٔ احتمالی با گزینه های دیگر متفاوت است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) در فارسی کتاب های امثال قرآن کم است
۲) من از راهنمایی شما پشیمان هستم
۳) این کتاب ها قیمت ندارند
۴) آقای قمری دوست بیست سالهٔ من است

۲۶- هر عبارت با مغالطهٔ احتمالی و پیشنهادی آن هماهنگ و متناسب است ؛ به جز عبارت ..... (آزمون قلمچی)

۱) وزیر دفاع ایتالیا به معاون خود گفت در صورت سفر نتانیاهو به کشور ، وی را دستگیر می کند (مغالطهٔ ابهام در مرجع ضمیر)

۲) پلیس گفت : جابه جایی هر دام در کشور بررسی می شود (مغالطهٔ اشتراک لفظ)

۳) او سرپرست گروهی بود که برای بازگرداندن مسلمانان به حبشه رفته بود (مغالطهٔ شیوهٔ نگارشی کلمات)

۴) تیم «الف» در دومین بازی پیاپی خود مقابل تیم «ب» با نتیجهٔ درخشان به پیروزی رسید (مغالطهٔ ابهام در مرجع ضمیر)

۲۷- در کدام گزینه نوع مغالطهٔ احتمالی یا رخ داده متفاوت است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) وقتی از ابن جوزی پرسیدند : خلیفهٔ پس از پیامبر کیست ؟ گفت : کسی که دخترش در خانهٔ اوست

۲) سعادت غایت زندگی انسان است ، غایت زندگی انسان مرگ است ؛ پس مرگ همان سعادت انسان است

۳) او چند تا از غزل های سعدی را خوب و بدون اشکال خواند

۴) دهمین و آخرین فصل این کتاب دربارهٔ فلسفهٔ زندگی است

۲۸- کدام مورد ، قابلیت مغالطهٔ توسل به معنای ظاهری را دارد یا بر اساس این مغالطه بیان شده است ؟ (سراسری ۹۹)

۱) دانایان معتقدند که شیر ، در رویاهای صادقه ، از علم حکایت دارد

۲) میان ماه من تا ماه گردون تفاوت از زمین تا آسمان است

۳) گفتم: فعلا کمی دست به عصا باش. گفت آخر عصا ندارم.

۴) مزرع سبز فلک دیدم و داس مه نو یادم از کشتهٔ خویش آمد و هنگام درو

۲۹- اگر کسی استدلال کند که قضیهٔ «مریم دختر متواضعی است» یک قضیهٔ موجبهٔ جزئیه است ؛ زیرا «مریم» مفهومی جزئی است. دچار چه مغالطه ای شده است ؟ (سراسری ۱۴۰۰)

۱) تمثیل ناروا ۲) اشتراک لفظ

۳) تعمیم شتاب زده ۴) توسل به معنای ظاهری

۳۰- در کدام یک ، هر سه نوع دلالت برای «مدرسه» به کار رفته است ؟ (سراسری ۱۴۰۰)

۱) نقاش بعد از نقاشی مدرسه ، به مدیر مدرسه گفت که از دانش آموزان بخواهد که در حفظ نظافت مدرسه همکاری کنند

۲) علی هنگام ورود به مدرسه ، متوجه شد مدرسه را دزد برده و دانش آموزان با ناراحتی در حال مرتب کردن مدرسه اند

۳) دانش آموزان از مدرسه اجازه گرفتند تا مدرسه را برای جشن تزئین کنند و پس از اتمام کار از مدرسه خارج شوند

۴) مدرسه ما نزدیک یک کارخانه است. تمام مدرسه از صدای کارخانه ناراضی اند و قرار است مدرسه را به جای دیگری ببرند

۳۱- در کدام عبارت احتمال وقوع مغالطهٔ اشتراک لفظ وجود دارد ؟ (سراسری ۱۴۰۰ خارج)

۱) قضایا مانند مفاهیم به جزئی و کلی تقسیم می شوند.

۲) تصدیق می کنم که به درستی متوجه منظور شما نشدم.

۳) او خدو انداخت بر رویی که ماه / سجده آرد پیش او در سجده گاه

۴) کار پاکان را قیاس از خود مگیر / گرچه باشد در نبشتن شیر شیر

۳۲- در کدام مورد ، نوع دلالت های همهٔ الفاظ مشخص شده بر معنای آن ها یکسان است ؟ (سراسری ۱۴۰۰ خارج)

۱) دوستش او را به خانهٔ خود برد / دست هایت را تا جایی که می توانی بالا ببر / خدا در قرآن به قلم سوگند خورده است.

۲) پاک کنی که خریده ام ، خوب پاک نمی کند / دستم روی کاغذ می دوید و داستان را پیش می برد / در قوری گم شده است.

۳) تو ماه منی ، مرا با ماه گردون کاری نیست / چون کوه استوار باش و دلت را به خدای بسپار / ماشین پت پتی کرد و از کار افتاد.

۴) دست خدا بالای دست های آنان است / سرو از میان درختان ، مظهر خوش قدوبالایی است / پس از رسیدن به خانه، دست و صورت را بشویید.

۳۳- در کدام عبارت ، احتمال وقوع مغالطهٔ اشتراک لفظ وجود دارد ؟ (سراسری ۱۴۰۱)

۱) ثروت آدمی در گوهر وجود او است.

۲) آینده درخشان این کودک از وجنات او هویدا است.

۳) خانه را دزد برده است ، هرچه گشتم پیدایش نکردم.

۴) یکی از معلمانم را پس از مدت ها دیدم و از او چند عکس به یادگار گرفتم.

۳۴- در کدام عبارت ، دلالت مفهوم موردنظر بر معنا «دلالت تضمن» است ؟ (سراسری ۱۴۰۱ خارج)

۱) پایهٔ میز جدا شده است و نیاز به تعمیر دارد.

۲) در هر ملکول آب دو ملکول هیدروژن وجود دارد.

۳) در نماز پیشانی خود را به نشانهٔ خاکساری ، بر خاک می ساییم.

۴) مادرم به من یک روسری آبی آسمانی با گل های سفید و زرد هدیه داد.

۳۵- در کدام عبارت ، احتمال برداشت معانی متفاوت وجود ندارد ؟ (سراسری ۱۴۰۱ دی)

۱) شیشهٔ میز شکسته را فروختم

۲) خواجه در ابریشم و ما در گلیم

۳) ببخشید ساعت تون چند است ؟

۴) مریم و برادرش دو سال اختلاف سن دارند

۳۶- در کدام عبارت ، هر سه نوع دلالت به کار رفته است ؟ (سراسری ۱۴۰۲)

۱) در زندان قدم زد تا در پاهای خود احساس سنگینی کرد ؛ سپس به پشت دراز کشید.

۲) روزی بچه آهویی را به دام افکند ، پایش را شکست و سگی را به پاسبانی اش گماشت.

۳) فردی مثل سقراط ، همیشه خواب راحت را از دیدگان فضل فروشان می رباید.

۴) چهره بگشا ، به سوی مادرت برو و رویش را ببوس.

۳۷- در کدام مورد ، هر سه نوع دلالت به کار رفته است ؟ (سراسری۱۴۰۲ خارج)

۱) وقتی سقراط را به دادگاه آوردند،حاضران به احترام شیردلی های او در جنگ های پلوپونزی،از صندلی ها برخاستند.

۲) در میانهٔ راه به شهری فرود آمدند که مردمش به پاک دستی شهره بودند پس با خیالی آسوده در منزلی ساکن شدند.

۳) جهل و غرور دو صفتِ انسان است که نزد هر جامعه و قومی ناپسند است ؛ پس باید از این دو دست شست

۴) شیر خود را سلطان جنگل می دانست و حیوانات دیگر تحت فرمان او به سر می بردند

تحصیل باما

۳۸- در مقابل کدام گزینه ، مغالطه ای که ممکن است رخ دهد ، به درستی آمده است ؟ (سراسری ۱۴۰۴ تیر)

۱) علی با برادرش به دیدن دوستش رفت (نگارش کلمات)

۲) مردم شهر شما مانند ما با عاطفه نیستند (نگارش کلمات)

۳) پیرخرد گوش شنوا و چشم بینا دارد (ابهام در مرجع ضمیر)

۴) می توان گفت که کلام فلسفه است اما عرفان نه (ابهام در مرجع ضمیر)

۳۹- در مقابل کدام گزینه ، مغالطه ای که ممکن است رخ دهد ، به درستی آمده است ؟ (سراسری ۱۴۰۴ خارج)

۱) تو یک تن نه که تنهایی (ابهام در مرجع ضمیر)

۲) من حرف اول و آخرم را گفتم (توسل به معنای ظاهری)

۳) این که به من دادی خربزه است یا خیار ؟ (نگارش کلمات)

۴) هیچ مجردی دارای همسر نیست (توسل به معنای ظاهری)

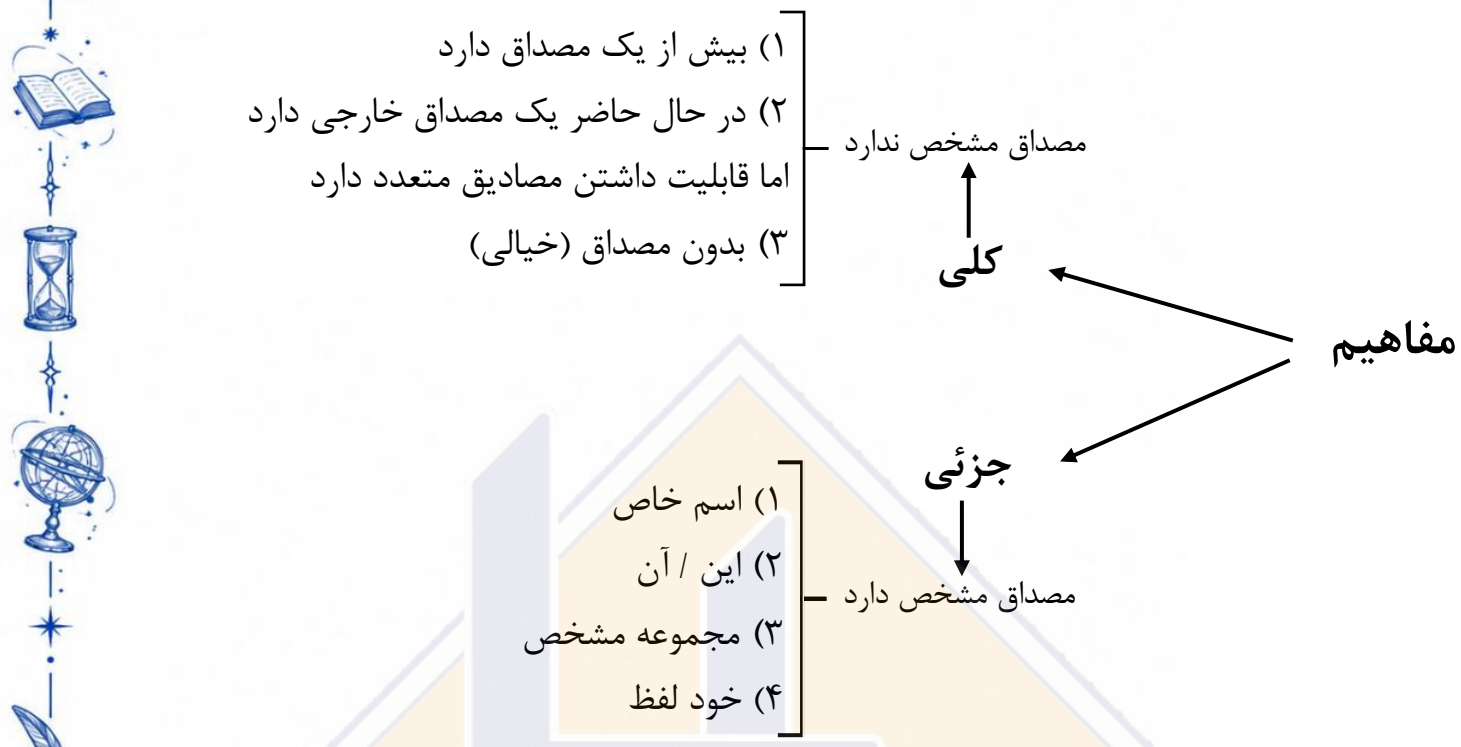
تحصیل باما

درس سوم

مفهوم و مصداق

اگر هر مفهوم را از نظر ارتباطش با مصداق بیرونی در نظر بگیریم ، می توانیم چند نوع تقسیم بندی برای مفاهیم ارائه کنیم ؛ در ادامه به بررسی این تقسیمات و اصطلاحات مربوط به مفاهیم می پردازیم

مفاهیم جزئی :

اسم خاص : کرج ، فردوسی ، پرسپولیس ، اصفهان ، ایران ، سقراط ، محمد ، علی و...

* **القاب و اوصاف تاریخی اسم خاص نیستند**

بلندترین قله جهان / انقلاب کبیر / شاهنشاه / خاتم الانبیا / مولود کعبه / ضامن آهو و...

مفاهیمی که با صفات اشاره «این» و «آن» می آیند : آن مداد ، این درخت و...

* فقط مفهومی را جزئی می کند که مستقیم مورد اشاره قرار میگیرد : پسر این خانم ، لباس آن مرد و...
* ضمایر ملکی نشانه ی جزئی بودن مفاهیم نیستن : کتابم ، لباسم و...

وقتی لفظ یک مفهوم ، مورد نظر باشد ، نه خود مفهوم : دریا چهار حرف دارد / مِهر و مُهر نقطه ندارند / شیر برعکس ریش است و...

مجموعه های مشخص : مجموعه اعداد طبیعی / مجموعه کتاب های این کتاب خانه ۲۰۰ جلد است / مجموعه اعداد فرد و...

مفاهیم خیالی که مصداق مشخص دارند : باب اسفنجی / بتمن و...

مفاهیم کلی : قابلیت فرض مصادیق متعدد دارند

مفاهیمی که مصادیق متعدد دارند : انسان ، کتاب ، شهر ، شاعر و...

مفاهیم خیالی : دیو ، سیمرغ ، دریای خون ، کوه طلا ، اسب بالدار و...

مفاهیمی که یک مصداق دارند اما قابلیت این را دارند که بیش از یک مصداق داشته باشند :

مولود کعبه ، تنها فرزند خانواده ، انقلاب کبیر و...

* القاب و اوصاف تاریخی کلی هستند

*در تشخیص مفهوم کلی ، به قابلیت و امکان فرض مصادیق متعدد توجه می کنیم ، نه مصادیق موجود

* مصادیق یک مفهوم می تواند ذهنی یا واقعی باشد (ذهنی مانند اعداد)

* هر صفت و توضیحی که فقط به یک مصداق اشاره می کند ، مفهوم کلی است ولی خود آن مصداق جزئی است

بلند ترین قله جهان (کلی)	اورست (جزئی)
کشور قهرمان جام جهانی ۲۰۲۲ (کلی)	آرژانتین (جزئی)
پایتخت ایران (کلی)	تهران (جزئی)
رئیس جمهور فعلی ایران (کلی)	مسعود پزشکیان (جزئی)
آخرین فرستاده خدا و پیامبر اسلام (کلی)	حضرت محمد (ص) (جزئی)

نسبت های چهارگانه

اگر دو مفهوم کلی را باهم مقایسه کنیم ، میان مصادیق آن ها می تواند چهار نوع نسبت وجود داشته باشد

۱) تساوی :

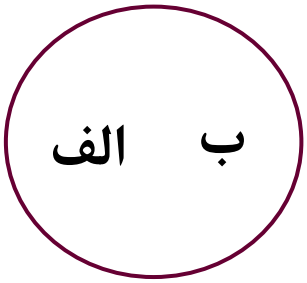
دو مفهوم زمانی تساوی خواهند داشت که تمام مصادیقشان مشترک باشد و مفهوم غیر مشترک نداشته باشند

هر الف ب است

هر ب الف است

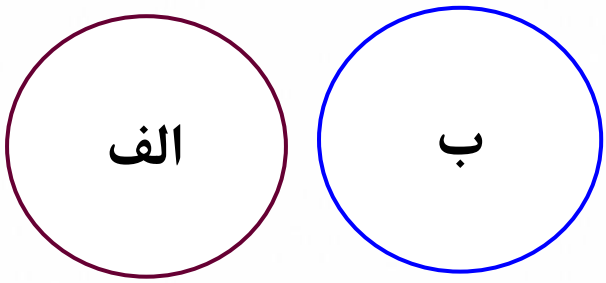
هر مثلث سه ضلعی است

هر سه ضلعی مثلث است

۲) تباین :

دو مفهومی که با هم هیچ مصداق مشترکی نداشته باشند دو مفهوم متباین هستند

هیچ الف ب نیست

هیچ ب الف نیست

هیچ مثلث مربع نیست

هیچ مربعی مثلث نیست

۳) عموم و خصوص مطلق :

زمانی که یک مفهوم عام تر از دیگریست و همه ی مصادیق مفهوم خاص را در بر می گیرد

هر ب الف است

بعضی الف ب است

بعضی الف ب نیست

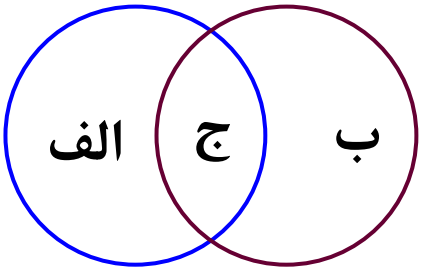
هر انسانی حیوان است

بعضی حیوان ها انسان هستند

بعضی حیوان ها انسان نیستند

۴) عموم و خصوص من وجه :

زمانی که دو مفهوم هم مصادیق مشترک دارند و هم مصادیق اختصاصی و غیرمشترک

بعضی الف ب است (ج)

بعضی الف ب نیست

بعضی ب الف است (ج)

بعضی ب الف نیست

استفاده از نسبت های چهارگانه در طبقه بندی مفاهیم :

طبقه بندی مفاهیم ، وجوه مشترک مفاهیم شبیه به هم و وجوه افتراق مفاهیم غیر مشابه را مشخص می کند.

- عام ترین مفهوم در بالا و خاص ترین مفهوم در انتهای طبقه بندی قرار می گیرند
- مصادیق هر طبقه در مقایسه با طبقه بالا ، کمتر و در مقایسه با طبقه پایین ، بیشتر است
- نسبت میان دو مفهوم که در یک طبقه قرار دارند ، **تباین** است
- نسبت میان دو مفهوم در دو طبقه متفاوت ، **عموم و خصوص مطلق** است
- در طبقه بندی مفاهیم رابطه **عموم و خصوص من** وجه نداریم

طبقه بندی های مهم :

تحصیل باما

۴۰- کدام گزینه صحیح است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) «خیابان ولیعصر» مفهومی کلی است ، زیرا در شهرهای مختلف مصداق آن وجود دارد

۲) مفهومی که هیچ مصداق خارجی نداشته باشد حتماً جزئی نیست

۳) مفهومی که مصادیق متعدد دارد ممکن نیست کلی نباشد

۴) مفهومی مانند «بلندترین قلهٔ جهان ، اورست» به دلیل داشتن یک مصداق همیشه کلی است

۴۱- نسبت بین مفاهیم ذکر شده در کدام گزینه به ترتیب «عموم و خصوص مطلق» و «تباین» است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) «آقای سعیدی» و «انسان» - «آب» و «یخ»

۲) «سرباز» و «پلیس» - «انسان» و «حیوان»

۳) «ایران» و «تهران» - «اراک» و «شیراز»

۴) «نامی» و «انسان» - «ناطق» و «موش»

۴۲- اگر مفهومی کلی باشد ..... (آزمون قلمچی)

۱) مصادیق بی نهایت در ذهن دارد

۲) مصادیق متعدد اما محدود در ذهن دارد

۳) ممکن است تنها یک مصداق در ذهن داشته باشد

۴) فرض داشتن مصادیق مختلف برای آن محال نمی باشد

۴۳- فرض کنید در مورد چند مفهوم کلی می دانیم که M برخی از افراد A و N تمام افراد نقیض A را شامل می شوند و مصداق مشترکی بین M و N وجود ندارد. در این صورت چه نسبتی میان M و نقیض A برقرار است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) تباین

۲) عموم و خصوص من وجه

۳) عموم و خصوص مطلق

۴) تساوی

۴۴- مفهومی مانند «A» را در نظر بگیرید. اگر تعدادی از مصادیق آن با مفهومی مانند «B» مشترک باشد و هر دو مصداق های اختصاصی هم داشته باشند ، و اگر مصادیق مفهومی مانند «C» هم تماماً داخل در مصادیق مفهوم «B» باشد ، نسبت میان مصادیق دو مفهوم «A» و «C» چگونه خواهد بود ؟ (آزمون قلمچی)

۱) قطعا رابطهٔ میان این دو مفهوم عموم و خصوص مطلق است

۲) ممکن است نسبت میان این دو مفهوم تساوی است

۳) قطعا رابطهٔ میان این دو مفهوم عموم و خصوص من وجه است

۴) ممکن است نسبت میان این دو مفهوم تباین باشد

۴۵- کدام گروه از مفاهیم یک طبقه بندی درست منطقی را شکل داده اند ؟ (آزمون قلمچی)

۱) موجود > مادی > غیرمادی > روح

۲) آسیایی > ایرانی > تهرانی > شیرازی

۳) مادی > نمو کننده > درخت > سرو

۴) آدم > دانش آموز > دبیرستانی > ابتدایی

۴۶- بین «مفهوم کلی» و «مفهومی که تنها یک مصداق در خارج دارد» کدام یک از نسبت های چهارگانه برقرار است ؟ (آزمون قلمچی)

۱) تساوی ۲) تباین ۳) عموم و خصوص مطلق ۴) عموم و خصوص من وجه

۴۷- شکل زیر ، نسبت میان مصادیق کدام مفاهیم را به درستی نشان می دهد ؟ (سراسری ۹۸)

۱) الف: درخت / ب: سبز / ج: میوه / د) سیب

۲) الف: میوه / ب: سیب / ج: سبز / د: سیب سبز

۳) الف: میوه / ب: شیرین / ج: سیب / د: سیب شیرین

۴) الف: سیب / ب: شیرین / ج: میوه / د: سیب شیرین

۴۸- شکل روبه رو نسبت میان مصادیق کدام مفاهیم را به درستی نشان می دهد ؟ (سراسری۹۸ خارج)

۱) الف: فلز / ب: جیوه / ج: جامد / د: مایع

۲) الف: جسم / ب: میز / ج: چوبی / د: سبز

۳) الف: حیوان / ب: انسان / ج: آسیایی/ د: اروپایی

۴) الف: اروپایی / ب: مسیحی / ج: شاعر / د: نویسنده

۴۹- اگر قضایای «بعضی الف ها ب است» و «بعضی الف ها ب نیستند» درست باشند ، دربارهٔ رابطهٔ «الف و ب» کدام عبارت ، درست است ؟ (سراسری ۹۹)

۱) لزوما عموم و خصوص من وجه است ۲) تساوی یا عموم و خصوص مطلق است

۳) تساوی یا عموم و خصوص من وجه است ۴) عموم و خصوص مطلق یا عموم و خصوص من وجه است

۵۰- میان مفاهیم به کار رفته در عبارات زیر ، کدام یک از نسبت های چهارگانه را می توان برقرار کرد ؟ (سراسری ۹۹ خارج)

«امروز با یک توریست آلمانی آشنا شدم که عکاس ، خبرنگار و زادهٔ مادری اصفهانی است و دیروز به اصفهان آمده است.»

۱) فقط عموم و خصوص من وجه ۲) عموم و خصوص من وجه و تباین

۳) عموم و خصوص من وجه و تساوی ۴) عموم و خصوص مطلق و عموم و خصوص من وجه

۵۱- کدام طبقه بندی درست است ؟ (سراسری ۱۴۰۰)

۱) مقدار < شکل < مثلث < پاره خط
۲) علم < تصدیق < قضیه < قضیهٔ شرطی
۳) تصدیق < شکل اول < قیاس < استدلال
۴) مربع < لوزی < متوازی الاضلاع < چهارضلعی

۵۲- اگر دو مفهوم کلی A و B را داشته باشیم ، به طوری که A اعم از B باشد و C مساوی مجموع A و B باشد ، کدام یک از نسبت های چهارگانه در مورد C برقرار است ؟ (سراسری ۱۴۰۱)

۱) مساوی A است

۲) مساوی B است

۳) با A نسبت عموم و خصوص مطلق دارد

۴) با B نسبت عموم و خصوص من وجه دارد

۵۳- در عبارت زیر ، کدام یک از نسبت های چهارگانه را نمی توان مشاهده کرد ؟ (سراسری ۱۴۰۱ خارج)

«موجودات عالم به دو قسم مادی و مجرد تقسیم می شوند. جانداران که جزء موجودات مادی هستند ، به دو قسم گیاهان و جانورانی که دارای حواس هستند ، تقسیم می شوند.»

۱) تباین ۲) عموم و خصوص من وجه ۳) تساوی ۴) عموم و خصوص مطلق

۵۴- هرگاه A و B دو مفهوم کلی باشند که A مصادیق مشترکی با B داشته باشد به نام C و مصادیق اختصاصی خود را نیز داشته باشد ، کدام عبارت درس خواهد بود ؟ (سراسری ۱۴۰۱ دی ماه)

۱) میان A و B می تواند رابطه ی تساوی برقرار باشد

۲) رابطه ی A با غیرC عموم و خصوص من وجه است

۳) رابطه B با C حتما تساوی است

۴) غیرC مصادیق اختصاصی B خواهد بود

۵۵- می دانیم که مفهوم B اعم از مفهوم A و مفهوم C اعم از مفهوم B است. نسبت میان A با نقیض C و نقیض B با C بهترتیب کدام است ؟ (سراسری۱۴۰۲)

۱) تباین _ عموم و خصوص من وجه

۲) تباین _ تباین

۳) عموم و خصوص من وجه _ عموم و خصوص مطلق

۴) تباین _ عموم و خصوص مطلق

۵۶- می دانیم که مفهوم B اعم از مفهوم M و مفهوم M اعم از مفهوم A است. نسبت میان A و B با نقیض M ، به ترتیب کدام است ؟ (سراسری۱۴۰۲ خارج)

۱) تباین / تباین

۲) تباین / عموم و خصوص مطلق

۳) تباین / عموم و خصوص من وجه

۴) عموم و خصوص مطلق / عموم و خصوص مطلق

۵۷- اگر دو مفهوم کلی الف و ب را داشته باشیم که الف عام تر از ب باشد. با توجه به رابطهٔ الف با غیر ب ، در کدام مورد هر دو رابطه کاذب خواهند بود ؟ (سراسری ۱۴۰۳ اردیبهشت)

م : هر الف غیرب است　　ن : بعضی الف غیرب است

پ : هیچ الف غیرب نیست　　ت : بعضی غیرب الف نیست

۱) م و ن　　۲) م و پ　　۳) ن و ت　　۴) پ و ت

۵۸- کدام طبقه بندی را از نظر منطقی می توان پذیرفت ؟ (سراسری ۱۴۰۳ اردیبهشت)

۱) کلمه > صفت > اسم　　۲) قضیه > موجبهٔ جزئیه > شخصیه

۳) متوازی الاضلاع > مستطیل > مربع　　۴) اعداد طبیعی > اعداد فرد > اعداد اول

۵۹- در کدام عبارت میان دو مورد از مفاهیم به کار رفته ، نسبت عموم و خصوص مطلق برقرار است ؟ (سراسری ۱۴۰۳ تیر)

۱) این سخن حکیمانه ارسطو که «برای مقابله با فلسفه هم باید فیلسوف بود» ، نشان دهندهٔ ماهیت تفکر فلسفی است.

۲) غزالی نوعی اعتراف نامه به نام رهایی از گمراهی دارد که نگاشتن مانند آن ، در جهان اسلام مرسوم نبوده است.

۳) گزنفون از فیلسوفان پیشا سقراطی بود. وی می گفت : خدا همه جا حاضر است و با عقل جهان را اداره می کند.

۴) رازی می گفت انسان طب را از طبیعت آموخته است ؛ از اینکه هر حیوانی برای تیمار خود تدابیری دارد.

۶۰- در کدام عبارت می توان میان دو مفهوم از مفاهیم به کار رفته ، نسبت عموم و خصوص مطلق پیدا کرد ؟ (سراسری ۱۴۰۳ خارج)

۱) خدایی جز الله نیست و هرچه بر انسان می گذرد ، در ملک او است

۲) برخی از فیلسوفان ریاضیدان نیز بوده اند ؛ مانند دکارت و لایب نیتس

۳) یکی از عالی ترین مظاهر اندیشه بشر فلسفه است که تا انسان هست با او هست

۴) خفاش مانند برخی از پرندگان ، شب ها پرواز می کند و غذای خود را به دست می آورد

۶۱- در کدام عبارت رابطهٔ دو مفهوم به ترتیب ، مانند «هوا با دارای بُعد» و «بی مهره با دوزیست» است ؟ (سراسری ۱۴۰۴ اردیبهشت)

۱) پنج ضلعی با دارای زاویه / شخصیه با موجبه

۲) پرنده با پرواز کننده / مستطیل با مربع

۳) استدلال با قیاس / روح با ممکن الوجود

۴) اندیشه با استقرا / دایره با قطر

۶۲- کدام عبارت درست است ؟ (سراسری ۱۴۰۴ تیر)

۱) هر مفهوم کلی مصادیقی دارد و هر یک از این مصادیق جزئی هستند

۲) مفاهیمی که مشترک لفظی هستند ، ممکن است کلی یا جزئی باشند

۳) تمام مفاهیم خیالی مانند اسب تک شاخ و سیمرغ ، مفاهیمی کلی هستند

۴) هر مفهومی که فقط یک فرد و یک مصداق خارجی داشته باشد ، جزئی است

۶۳- می دانیم که A اخص از B و B اخص از C است. نسبت میان A با نقیض B و C با نقیض B به ترتیب ، کدام است ؟ (سراسری ۱۴۰۴ تیر)

۱) تباین / عموم و خصوص مطلق

۲) عموم و خصوص مطلق / تباین

۳) تباین / عموم و خصوص من وجه

۴) عموم و خصوص من وجه / تباین

۶۴- در عبارت زیر ، چند مفهوم جزئی وجود دارد ؟ (سراسری ۱۴۰۴ خارج)

«ماکیاولی در دیگر اثر بزرگ خود گفتارها ، که هم زمان با شهریار آن را نوشت ، اقسام گوناگون حکومت را مقایسه کرده و جمهوری را به شرط پشتوانه مردمی ، بهترین نوع آن دانسته است.»

۱) شش ۲) پنج ۳) چهار ۴) سه

۶۵- اگر M ، کل افراد A و قسمتی از افراد B را دربرگیرد و نسبت میان A و B عموم و خصوص من وجه باشد ، به ترتیب چه نسبت هایی میان نقیض M با A و نقیض B برقرار است ؟ (سراسری ۱۴۰۴ خارج)

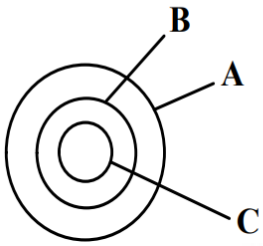
۱) تباین / عموم و خصوص مطلق

۲) عموم و خصوص مطلق / عموم و خصوص من وجه

۳) تباین / عموم و خصوص من وجه

۴) عموم و خصوص من وجه / عموم و خصوص من وجه

۶۶- **شکل زیر نسبت‌های میان کدام مفاهیم را به‌درستی نشان می‌دهد؟**

۱) A: ماده ؛ B: سیال ؛ C: موم

۲) A: تنفس‌کننده ؛ B: خزنده ؛ C: مار

۳) A: جاندار ؛ B: رشدکننده ؛ C: پرنده

۴) A: جسم ؛ B: فلزی ؛ C: دارای عقربه

تحصیل باما